

REDACTIA
strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

in Austro-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/2
0 cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
de Duminecă pe an
4 coroane. —
pentru România și
țările limitate pe an:
40 franci.

Prescripțiile nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecăr publicatiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăți
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 20

ALVINII ȘI CATOLICII.

Nefericirea țerii acesteia sunt
viniți și Oveii. Mână în mână, ei
pândesc toate stricăciunile. Ei
pută pe Unguri împotriva naționa-
ților. Au mers cu patima până să-
prăbească de moarte chiar pe Un-
guri, care d'o vreme încoace se ceartă
parcă ar fi ajuns la cușite.

Astfel mai zilele trecute „Sáros-
vári lapok”, foaie bisericească a
catolicilor (unguri). I-au răspuns în-
tâmplător „Alkotmány” și „Magyar Allam”,
iar acum îi răspunde o altă foaie
catolică, „Köznyelődés” din Alba-Iulia.

Noi dacă am scrie astfel despre
unguri, ne-am găsi de lucru cu pro-
prietarii. Ei între ei, Ungurii pot spune
cuvintele cele mai tari. Eață ce
scrie „Köznyelődés” despre calvini:

„Că este murdar isvorul de unde vin
aptele acesteia (adică scrisorile foii „Sáros-
vári”), să nu se mire nici un suflet de om.
El vine dintre calvini, ear' unde trăiește
cămei de legea aceasta, acolo dela
vârșea lui Ioan Calvin n'își un fel de apă
ce a fost curată: nici moravurile, nici cinstea,
nici răbdarea, nici credința, nici dragostea
cu de aproapele, și mai puțin bunele
măști. Dovada despre aceasta este pân-
ta din „Sárosvári lapok”, comis de
Tibor István și pe care îl reproduce
un prieten din Ardeal al lui Băbă și
pești Protestanți Lapok”. A prins glas și
un Lajos, ba din dosul unii porcelan
în trombită și mă-găritarul dela Dobăca,
de la Băbă. Din ceea ce se vede lu-
dă, nu numai că oamenii mai bucu-
toși vorbesc cu cel d'o seamă cu el, ci
ceva: locuitorii bălților murdare ale
calvine, a-um, în primăvară, ear'
arunca la suprafață o grămadă de mur-

știi cuprinsul vieții lor. Pentru că
știința despre animale a calvinilor nu
ceea se numesc ei protestanți ca să
dească și adevărul ori să nu lupte îm-
potriva dreptății măturate de lumea în-
gă. Așa ceva nu intră în firea lor. Cearta
de mătase e socolul vieții lor...

Ear' Teara Ungurească este căr-
mă de Oveii și de calvini ca cel
cristi mai sus. Ei au pus stăpânire
Dieta țerii, ei ne fac legi și —
câta amară. Szilágyi, Bánffy, Kos-
suth și câte alte capetenii cari ni-au
legile bisericești păgâne, căci
de ca omul să trăiască fără lege,
o viață, toți calvini sunt.

Cine i-a lăsat însă să ajungă la
țere? Ungurii catolici. Și de ce?
Pe că întreaga haită de calvini și
se arătau prigoniți ai naționa-
ților și se laudau că o să ne facă
pe Unguri. Dar' după ce au pus
pe putere, asupra ne numai
români, Slovaci și Serbi, dar' și
catolici, pe frații lor. Insuși Ugron
plănușese că mai ales pentru că e
ce a fost prigoniți.

Noi de mult spusese că haită
națională e primejdioasă pentru țeară.
Aci întreaga suflare ungurească
ce însă că vorbește din noi ura
națională.

Oare tot ura națională îi face
pe Ungurii catolici să scrie cu
inverșunare împotriva calvini-
știi și a jidovilor?

Neastâmpărați. În numărul de ieri și
azi „Tribuna” continuă cu cearta și ceartă
împotriva Sinodului arădan, a Episcopului
a vicariului Mangra, asupra amicilor noștri
Ciorogariu, Dr. Suci, Rusu și toți câți nu
sunt parte din tabăra „neamurilor”.

Cititorii noștri ne vor ierta dacă nu
răspundem. Au Români lucruri mai urgente
de făcut, decât să se tot oprească asupra cer-
telor pătimăș din „Tribuna”, ear' dacă citi-
torilor ziarului sibian nu li-s'a urit încă cu
atâta potop de vorbă, arată cel puțin că nu
prea au gust delicat.

Din archidieceasă.

Luni s'a ținut în Sibiu, sub presiden-
ția I. P. S. Sale Mitropolitului Mețianu, con-
sistorul plenar al archidieceșei.

În decursul ședinței festive — scrie „Te-
legraful Român” — au depus jurământul so-
lemn membrii noi ai consistorului: Part-
niu Cosma și Arseniu Vlaicu; a fost reales
referent în senatul epitropesc protopres-
biterul Nicolau Ivan; referent școlar profe-
sorul Dr. Daniil P. Barcian, ear' senatul e-
pitropesc a reales de casar al fondurilor pe
asezorul Pantaleon Lucaș, căpitan în re-
tragere. S'au luat măsuri pentru publicarea
concluserilor sinodali și pentru punerea în
lucrare a concluserilor referitor la promova-
rea vicariului întru arhieru, do-
tația protopopilor arondarea protopopiatelor,
zidirea catedralei, elaborarea unui regu-
lament pentru referatele din consistoriu și
s'a aprobat alegerea Eforiei școlare din Bra-
șov, ear' alte concluse sinodale sau tran-
sacții în competența diferitelor senate —

Faptul că dl Dr. Barcianu a fost ales
referent școlar va produce în toate părțile
o excelentă impresie; și fazele școlare s'au
încredințat astfel unul bărbat pricepător în
ale școlărilor, zelos și conștiincios.

Noi îl felicităm cu căldură.

DIN ROMANIA

Capela de la Florica.

Duminecă s'a depus la Florica peatra
fundamentală a capelei în cripta căreia vor
fi depuse rămășițele pământești ale nemu-
ritorului bărbat de stat Ioan Brătianu.

După ce dl D. Sturdza într'un discurs
a arătat meritele mari ale lui Ioan Brătianu,
a dat citire următorului act:

„Așezatu-s'a astăzi în 7/20 Maiu
anul una mie nouă sute și al trei-zeci
și patruzece al Domniei Regelui Româ-
niei Carol I piatra fundamentală a bi-
sericelei din Florica, ce se clădește de
Poporul Român în lauda a Tot Puter-
nicului Dumnezeu, care la timp de mare
nevoe și de grea cumpănă a pus în capul
fruntașilor țării pe Ioan Constantin Bră-
tianu, spre a lucra cu credință și cu
dragoste, cu devotament și cu înțelep-
ciune la reînvierea neamului și la fun-
darea Regatului. În amintirea acestui
mare cetățean, ale cărui rămășițe pă-
mântești se odihnesc în acest locăș dum-
nezeesc, s'a semnat acest act de nemân-
găiața lui soție, de fiu, fiucele, ginerii și
nepoții lui, de prietenii lui bătrâni și
tineri, cari cu toții înalță către Cer rugă-

ferbinți, pentru ca gândirile și faptele
acestui bărbat și a tovarășilor lui de
muncă să inspire și să conducă totda-
una inimile și sufletele Românilor pe
calea împlinirii datoriei către patrie și
neam”.

În urmă, s'a închis în piatra funda-
mentală actul comemorativ, semnat de mai
nainte de toate persoanele ce s'au găsit
față.

Actul a fost semnat și în alte două
exemplare, dintre cari unul va rămănea în
păstrarea familiei, ear' celalalt se va depune
în arhivele Academiei.

Responsul Ligii.

Comitetul central executiv al Ligii, in-
truniindu-se Joi la oarele 9, a luat decizi-
unea de a remite d-lui jude-instructor Flo-
rescu actele cerute.

În consecință dl Mihail Vlădescu, pre-
ședintele comitetului central executiv, a tri-
mis parchetului următoarea scrisoare înso-
țită de aceste acte:

Domnule judecător,

Pentru a ne arăta respectul față de
autoritatea publică și pentru a curma scan-
dalu ce a fost provocat la sediul unei in-
stituțiuni culturale-naționale, fără ca prea-
labil să fi fost înștiințat comitetul ex-
ecutiv, avem onoarea a vă înainta: 1) Trei
dosare ale secțiunii Ligii de Iași pe anul
1898—1898 inclusiv; 2) Condiția de man-
date, conținând mandate detașate până la
fila 174; 3) Sigiliul aceleiași secțiuni. —
obiecte cari ne-au fost aduse spre păstrare
de către secretarul aceleiași secțiuni, în urma
neînțelegerilor avute cu ocaziunea alegerii
comitetului din 11 Februarie 1900.

Regretând în numele Ligii culturale,
urimții cu care sa procedat în această a-
facere, care s'ar fi putut tranșa în mod
normal print'o simplă corespondență admi-
nistrativă între comitetul secțiunii Iași și
comitetul central executiv; — vă rugăm să
primiți expresiunea deosebită noastre con-
siderații.

Președintele comitetului central executiv
M. Vlădescu.

Pe de altă parte comitetul având în
vedere că așa pretinsa Ligă de la Iași încă
de la înființarea ei n'a arătat trebuință de
solidaritate și de unitate cu comitetul cen-
tral și având în vedere scandalul provocat
prin atitudinea sa cu ocaziunea reclamați-
unii făcută parchetului de Iași, reclamațiune
ce a atras după sine descinderea julecăto-
rului de instrucție de Ilfov, la sediul cen-
tral al Ligii, profanând astfel prestigiul in-
tregei instituțiuni și adobind cu aceasta
ori-ce legături ar fi mai putut avea loc
pentru viitor cu aceea secțiune; în virtutea
art. 64 din statute, comitetul central declară
că secțiunea Iași nu mai poate face parte
din Liga pentru unitatea culturală a tuturor
Românilor nici să poarte numele de secțiune
a acestei Ligii.

În consecință deciziunea comitetului
central se va aduce la cunoștința tuturor
prin publicitate considerându-se pretinsa
secțiune a Ligii din Iași ca disolvată.

Procesiune religioasă.

Despre procesiunea religioasă ce s'a
făcut Duminecă în București „România
Jună” scrie:

Nu știm să se fi petrecut de mulți
ani ceva mai înălțător, mai frumos ca
Duminecă cu ocaziunea procesiunii reli-
gioase!

Oare întregi spiritul Capitalei a pluit
înșăurat în farmecul Dumnezeesc, în
farmecul sfânt al puterii marelui Atot-
puternic.

A fost hărăzit ca pe ziua de Duminecă
toți drept credincioșii să-și plece genunchii,
să ridice rugăciuni Preadreptului stăpân în
semn de mulțumire Lui, care a binecuvântat
pământul, înșelent de atâția amari de ani,
dând rol imbelșugat, dându-i o viață nouă,
dând forța de luptă și celui ce aproape
perduse speranța!

Înșemănțați ca în și mare, de sərbă-
toare, tineri și bătrâni, copile și copii, zeii
de miș, au umplut strășile capitalei, din
dealul metropoliei și până aproape de
sârșitul soselei Kiseleff.

A trebuit ca în inimile acestor mulțimi
să recunoască ideea de mare putere Dumne-
zească, ca să părăsească vetrele, să fie
alături de înalții prelați, ca să se închire
sfintelor icoane ale Preacuratei Maicei Dom-
nului!

La metropolie. În prezența dlui
ministru al instrucțiunii publice, I. P. S. Sa
metropolitul-primat, asistat de înaltul cler
al sfintei metropolii, a început serviciul
divin, la oarele 8 dimineata.

În sf. locaș cât și afară, mulțime de
credincioși ascultau cu evlavie rugăciunile
de mulțumire îndreptate Domnului.

Pornirea procesiunii. După săvârșirea
divinului serviciu al sfintei liturghii, pornește
cortegiul având în frunte pe I. P. S. Sa
metropolitul-primat, urmat de înaltul cler și
de elevii liceului sf. Sava, liceului Lazar,
liceului Lăzăr, liceului Cănciu și Popa,
instituiiunii Schewits, școala de comerț,
gimnasiul Sineai, liceul Mihail Bravul, Can-
temir, școala normală de instructori, toți cu
drapele, corurile statului, vin apoi Prea-
sfinții părinți ai bisericilor Olari, Iavoru,
sf. Troiță, A. Elefterie, Dabroteasa, sf.
Pantelimon, Mavrogheni, sf. Vinerei și sf.
Mina și de la celelalte biserici purtând sf.
icoane în aur și argint și împodobite eu
flori, ale Preasfintei Fecioare!

Restul cortegiului e imens, el este
urmat de școala militară din Dealul-Spirei,
școala specială de artilerie și geniu, studenții
medico-militari, elevii școlărilor secundare,
elevii școlărilor profesionale etc.

De abia se începe scoborirea dealului
metropoliei și mulțimea începe să rupă
lanțul gendarmilor și să pătrundă în
cortegiu.

Când cortegiul s'a pus în mișcare
clopetele de la toate bisericile au început
să fie trase, sunetul lor umplea sufletele
drept credincioșilor, lovia inimile lor cu
nectarul bin-făcător, speranța!

Pe strășile capitalei. Din sfânta metro-
polie cortegiul înaintează încet spre Șosea.
El ajunge în strada Rahovei; la colț
înaintează cu greutate, ajunge la strada
Carol, apoi în Calea-Victoriei.

La oarele 10 și jumătate, pornind de
la oarele 9, cortegiul de abia a putut
percege drumul până la Palatul Regal. Pe
tot percursul elevii și elevii școlărilor au
bătut pe I. P. S. Sa metropolitul-primat cu
flori cât și pe trecători. Mulțimea primea
florile mulțumită și la rëndul ei, asvârseau
florile celor de pe trotuare.

În fața palatului. Sub ploaia florilor
cortegiul ajunge cu mare greutate în fața
palatului Regal.

Aici în palatul regel, la o fereastră, *M. S. Regina, suverană și poetă, A. Sa Regală Principesa Maria; la a doua fereastră M. S. Regele și Principele moștenitor, priveau cu multă dragoste imposanta procesiune.*

Fu de ajuns să fie văzuți ca mulțimea să-și salute cu entuziasmul și plin de sinceritate: *Trădească suveranul, Ura!*

La șoseaua Kiseleff. După manifestările făcute de mulțime *MM. LL. Regele, cortegiul a pornit spre Șosea.*

Gendarmi călări, din distanță în distanță, încep să facă ordine, cortegiul se apropie de intrarea în Șoseaua Kiseleff.

În această parte, deși mulțimea e strinsă și mai mult, cortegiul părăsește ușor, locul fiind mai larg.

Pioșii credincioși ajung în cele din urmă la pavilionul rondului I, care este decorat în verdeață și ramuri de tei, unde s'a oficiat al doilea serviciu divin.

MM. LL. RR. Iau parte la serviciul divin. După scena întâmplată la palat, *MM. LL. Regele și Principele Ferdinand, împreună cu micul principe Carol, părăsesc palatul pentru a asista la serviciul divin de la șosea.*

MM. LL. RR. sosesc la șosea la oarele 11 și jumătate, încungiuți de dl. G. Filipescu mare mareșal al Curții, de d-nii general Văciade, șeful casei militare, colonel Priboianu, locotenent-colonel Georgescu, colonel Mavrocordat, maior Demetrescu.

Tot în acest timp sosesc și d-nii general Manu, ministru de interne, C. Di-sescu, ministru de justiție, I. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, Al. G. Florescu, secretarul general al ministerului de externe, colonel Corlatescu comandantul pieții, Missir, Giani, Berindăiu, arhitect-șef al ministeriului de interne, Radu Văcărescu, Catargi, Lahovari, șef de cabinet al ministerului de interne etc.

Elevii liceului sf. Sava salută pe Suveran și pe principele Ferdinand cu strigăte de ura. Urmează apoi salutările celorlalți elevi ai liceelor în ordinea în care i am anunțat.

M. S. Regele zimbește mulțumind salutărilor liceanilor.

Sosind *I. P. S.* Sa metropolitul-primat și înaltul cler, *M. S. Regele* se îndreaptă spre pavilionul destinat serviciului divin.

Micul Principe Carol sărută mâna *I. P. S. S. Metropolitului Primat.*

Oficierea serviciului divin la șosea. A doua rugă înălțată Atotputernicului Creator se săvârșește în pavilionul rondului I

M. S. Regele ascultă sfânta rugăciune în genușchi.

După terminarea rugăciunilor, fiecare începe să se împrăștie spre casele lor, ora fiind înaintată, 12 și jumătate d. a.

M. S. Regele ia loc în trăsura regală, apoi *A. S. R. Principele Ferdinand, micul Principe Carol, I. P. S. Metropolitul Primat, d-nii ministri, și alți demnitari* ai Statului.

Astfel s'a isprăvit marea și înălțătoarea procesiune de ieri.

Glasul preoțimeii bihorene.

Ieri s'a ținut în Oradea-mare o frumoasă întrunire a preoțimeii. S'a trimis cu acest prilej următoarea adresă *P. S. Sale* episcopului Goldiș:

Preasfințite d-le episcop!

Preagrațioase Părinte!

Din incidentul atacurilor nedemne, venite din partea unor bărbați puși pe teren greșit, venim noi preoțimeea și împreună cu noi poporul — biserică vite — din protopopiatele Oradea-mare și Peșteș a ne exprima indignarea noastră firească.

Vesind, cum unii oameni, care în locul prim ar fi chemați a apăra din

reșputeri odorul nostru scump — constituția bisericească — din considerări pur personale, răpiți de patimile omenesti, prin căi și mijloace perverse atacă zilnic arborele nostru de viață datelor, venim noi a desaproba faptele lor, și declarăm cu durere — că cei unsprezece deputați din comitetul Bihor nu reprezintă opiniunea și voința poporului drept măritor din Bihor, și astfel nu pot fi luați ca expresiunea noastră.

Ne închinăm cu deplină încredere înaintea Preasfinției Voastre și votului majorității sinodului eparchial, vedem în faptele săvârșite dorința de a se ridica biserică noastră, ear' în fața acestora cu supunere Vă rugăm, Preasfințite domnule episcop, să binevoșiți a-l introduce în scaunul vicarial cât mai iute pe alesul vicar *P. C. Sa* domnul Vasile Mangra.

Dorindu-Ve din inimă, Preasfințite domnule episcop, Preagrațioase părinte, — am muși fericiți, suntem pe lângă sărutarea mânilor.

Oradea-mare, din conferința ținută la 11/24 Maiu. 1900.

Ai Preasfințiet Voastre! Preagrațiosului părinte

supuși fi:

Teodor Papp, paroch în Lugașul inferior, președinte; Teodor Simoc, preot gr.-or în Șumugiu; Teodor Tărău, preot gr.-ort. în Sacadat; Mochiu Vancea, paroch în Parhiva; George Blaga, paroch în O.-Homorog; Vasile Chirilă, paroch în Tilecusiu; George Pirtea, preot-capelan în M.-Peterd; Anton Bica, preot gr.-or. rom. în F.-Oșorhei; Teodor Lazar, asesor și fiac consistorial; Petru Cipou, inv. în Luncoșoara; George Paul, inv. în Șumugiu; Flore Gonescu; Andreiu Horvath, paroch în V.-Velenț; Filip Teaha, paroch în Ineu; George Sărb, paroch în Less; Stefan Fătu, paroch în Apateul-rom.; Aureliu Besan, paroch în Darnișoara; George Popuș, paroch gr.-or. rom. în Darvaș; Michail Hașias, paroch în Sânmiclăușul-rom.; Ioan Fofu, paroch în C.-Tărian, Petru Dagău, învățător gr.-or în M.-Peterd; Romul Pop, învățător în Leșiu; Teodor Domocoș, învăț. în Vecherd; George Lupuș, învăț. în Darvașiu; Vasile Teuca, învăț. în F.-Tou; Gavril Mureșan, inv. în Darnișoara; Dr. Aurel Lazar, avocat, Iosif Tărău, jurist.

Din unele cauze nu s'au prezentat în persoană, dar în scris aderează la aceste, următorii:

Zacharie Papp, paroch în Diosig; Iosif Moldovan, paroch în Ortiteag; Georgiu Gabriel, inv. în Sacadat; Teodor Ciuta, inv. în Copăcel, Ioan Cos'a, paroch în Ianoșda; Nicolae Boiț, paroch în Găpiu; Ioan Teoran, paroch în Mădăraș; Ioan Boțoc, inv. în Chigic; Georgiu Popovici, inv. în Borșa; Nicolae Costa, teolog abs. inv. în Homorog;

S'a primit de asemeni următoarea telegramă:

Aleșd, 24 Maiu. Exprimați și în numele nostru aderență iubitelui episcop și nouului vicar. Desaprobăm protestul deputaților bihoreni.

Moldovan—Ortiteag, Petru Pop—Astileu, George Cosma—Brusturi, preoți.

Tot cu acest prilej i-s'a trimis *P. C. Sale* d-lui vicar *V. Mangra* următoarea adresă:

Preacuvioase Părinte!

Bucurie și însuflețire, crepusculul unei aurore ce numai progres va aduce asupra bisericii noastre, vedem cu toții în alegerea *P. C. Voastre* de vicar și președinte al consistorului nostru Orădan.

Perhorescăm și nu putem îndestul a desaproba pașii făcuți de unii deputați si nodali Bihoreni, care în patima lor omenescă, numai din motive pur personale, pe căi greșite — de sigur — inconștient dau în constituția bisericii noastre, ei, care în locul prim sunt responsabili înaintea lui Dumnezeu și a poporului drept-credincios pentru susținerea vasei și nimbului bisericii noastre.

Not — clerul și cu el împreună poporul păstărit din tractele *Oradea mare* și *Peșteș* și din jurul *Orăzii*, care deja am avut ocaziune a ne arăta alipirea noastră către *P. C. Voastre* alegându-vă cu cinste de reprezentantul nostru în suprema corporațiune bisericească, venim din nou a Vă vota cea mai mare încredere și dragoste, așteptându-vă cu dor în mijlocul nostru și de a Vă vedea cât mai iute în scaunul, unde v'a pus în crederea iubitelui nostru arhieru cu voința sinodului eparchial, declarând totodată în mod solemn, că cei unsprezece deputați din Bihor nu sunt expresiunea voinței noastre, și astfel ei nu se pot considera ca opiniunea publică din Bihor.

Exprimându-ne încă o dată încrederea și dorul de a Vă vedea cât mai iute în mijlocul nostru, suntem în:

Oradea-mare din conferința ținută la 11/24 Maiu 1900.

Ai Preacuvioșiet Voastre umiliți fi:

Teodor Papp, paroch în Lugașul inf. președinte; Teodor Simoc, preot gr.-or. Șumugiu; Teodor Tărău, preot gr.-ort. Sacadat; Stefan Fătu, paroch în Apateul rom.; George Blaga, paroch în O. Homorog; Michail Hașias, paroch în Sânmiclăușul rom.; Vasiliu Chirilă, paroch în Tilecusiu; Teodor Lazar, asesor și fiac consistorial; Teodor Domocoș, inv. în Vecherd; George Lupuș, inv. în Darvașiu; Andreiu Horvath, paroch în V. Velența notar., Filip Teaha, paroch în Ineu; George Sărb, paroch în Less; Aureliu Besanu, paroch gr.-or. în Darnișoara; George Popu, paroch gr. or. în Darvaș; Mochiu Vancea, paroch în Parhida; Ioan Fofu, paroch în C. Tărian; Georgiu Pirtea, preot capelan în M. Peterd; Antoniu Bica, preot gr. or. rom. G. Oșorh.; Romul Popa, inv. în Less; Petru Dagău, inv. gr. or. M. Peterd; Petru Cipou, inv. în Luncoșoara; George Paul, inv. în Șumugiu; George Gancan, Vasiliu Teuca, inv. în F. Tout; Gavril Mureșan, inv. în Darnișoara; Dr. Aurel Lazar, avocat; Iosif Tărău, jurist.

Din unele cauze nu s'au prezentat în persoană dar în scris aderează la acești următorii:

Zacharie Papp, paroch în Diosig; Iosif Moldovan, paroch în Ortiteag; Georgiu Gabriel, inv. în Sacadat; Teodor Ciuta, inv. Copăcel; Ioan Costa, paroch în Ianoșda; Nicolae Boiț, paroch în Găpiu; Ioan Teoran, paroch în Mădăraș; Ioan Boțoc, inv. în Chigic; George Popovici, inv. în Borșa; Nicolae Costa, teol. abs. inv. în Homorog.

Pilda lui Cain.

— O crimă înfricoșată. —

Marți și Mercurt până după miezul nopții, la tribunalul și înaintea curții cu jurați din Sătmar s'a debătut un proces criminal din cele mai cumplite, de câte omenimea își aduce aminte până în ziua de astăzi: procesul unei crime, care în grozăvenia sa întrece chiar și fapta păcătoasă a lui Cain din biblie față de fratele său Abel.

Este vorba de înflorătorul om de frate din Sătmar, despre care dat și noi raport de mai multe ori ziarul nostru.

În apropiere de orașul Sătmar trăește în belșug o familie reformă unguerească, anume *Papp*, din care s'au născut trei frați: *Papp Bela*, *Arpád* și *Elemér*, toți trei părtăși drept la o moștenire de sute de *florenți*, după moartea tatălui lor *Papp Gyula*, care trăește încă.

În urma creșterii sale greșite în nesațiul după averi, fiul mai mare *Bela*, dornic de-a se îmbogăți tot mult, repede și pe nemuncite, — multă vreme se frământa cu gândul cum să pună sfârșit vieții fratilor mai mici, pentru-ca singur stăpân rămână și pe-acestor parte de avere părintească? Și gândul și-l'a împănuit:

Unul, *Arpád*, a trebuit să fie în lume, peste țeri și mări, pentru să scape de moartea sigură; ear' doilea, *Elemér*, student încă în ginasiu, în luna Noemvrie anul trecut a fost hoșește ucis în drum de anume pus la cale pentru acest din partea fratelui mai mare.

În trei rinduri s'a cercat omorul din partea fratelui criminal. În două rinduri nevinovatul a scăpat. A treia oară însă, ajutat în seiu de un văr și prin un serviciu său, silit la asta, — Cainul ungureștin pentru totdeauna prin gloanțe de revolver viața fratelui său *Elemér*, pe însăși mâinile părinților.

Asupra acestei fapte îngrozitoare a avut să judece, timp de peste zile, judecătoria din Sătmar.

Trei tâlhari ucigași au fost puși în aceste două zile în fața cătoriei, pe care e bine să-și ștem ceva mai deaproape:

Papp Béla, ungar reformist de vârstă de 28 ani, locotenent de sar în rezervă, proprietar mare, nere al vicispănului comitatului mar, și criminalul frate, care demnat prin siluire la omorul nelui său;

Papp Zoltán, funcționar de tot ungar reformat și el, în vârstă de 30 ani, vărul lui *Béla* și ajutor la săvârșirea omorului;

Zsoldics Mihály, cioban al celui dintâiu, în vârstă de tată a doi copii și cel pus la săvârșească omorul.

Asupra acestora, Mercurt după zăl nopții, recunoscându-și fapta îngrozitoare, — judecătoria la Sătmar a adus următoarea tînță:

Papp Béla și *Zsoldics* sunt osândiți la moarte streang, ear *Papp Zoltán* la niță grea pe 8 ani de zile.

Așa sună pedeapsa minale, care a străbătut de la o margine până la a țerii. — Toate gazetele sunt pline cu știri despre întâmplare a Cainului din stre, și toate de-o potrivă tura cu judecătoria — păcatul greu, ce un frate față de fratele său — pentru la averi și pentru pofta bogăție și îmbuibare. Și atunci, când el avea din ească boerește, avea să din belșug și se plimba în patru cai.

ANDREIU baron de ȘAGUNA.

Discurs rostit la Academia Română în ziua de 13 (26) Martie 1900 în ședință solemnă sub președința Majestății Sale Regelui,
de

Nicolae Popca

Episcopul Caransebeșului.

(Continuare și fine).

Majestatea Voastră,
Alteță Regală,
Onorați colegi!

Mitropolitul Șaguna sta în mare stimă și venerație în toate părțile, la Români, ca și la străini. El era un patriot dintre cei mai buni; pentru aceea îl vedem adeseori în cuvântările sale provocându-se la patriotism, la simțăminte patriotice. El era un om credincios și leal, un apărător zelos al tronului și dinastiei. Pentru aceea se și bucura dinșul de grația Monarchului nostru în mare măsură. Meritele lui cele mari le recunoștea Monarchul în repeșite rânduri, decorându-l la anul 1850 cu ordinul Leopoldin, comandor; la anul 1852 conferindu-i Baronatul și numindu-l Consilier intim al Majestății Sale; la anul 1864 decorându-l cu ordinul Coroanei de fier clasa I, și la anul 1867 cu ordinul Leopoldin, crucea cea mare; apoi la anul 1848 numindu-l de regalist la Dieta din Cluj și Pesta; în 1860 numindu-l de membru la Senatul imperial înmulțit; după aceea de membru pe viață la senatul imperial Casa de sus, de membru al Casei magnaților la Dieta din Pesta; și peste tot distingându-l la deosebite ocazii. Diploma imperială, prin care se decora el cu crucea de comandor al ordinului Leopoldin, are mare însemnătate pentru națiunea română, fiindcă în aceeași Români întâia dată suntem numiți „națiunea română”, prin următoarele cuvinte:

„Am hotărât ca Tău, iubitorul și credinciosul nostru Episcop diecesan al bisericii răsaritene în Ardeal, Andreiu Șaguna, să dăm crucea de comandor al ordinului imperial Leopoldin al nostru întru preacurajoasă recunoștință a neclintitei tale credințe și alipirii sub cele mai grele împrejurări către Noi și casa Noastră, și zeloselor conlucrări în interesul cel adevărat al țării și al națiunii române în Ardeal de astăzi, apoi mai de aproape din privință că în adunarea națională din Blaj, cu rară încredințare și dexteritate te-ai silit a pune întru credința statornică către regele legitim pe Români, la care, prin virtuțile și multele tale merite, și ai știut că pe cea mai intimă venerație, și cu încredințare ai făcut că națiunea aceasta, pe lângă toate năpăstuirile ce a avut a suferi în epoca revoluționară, cu abnegare și sacrificiu și-a păstrat neclintit înăscuta sa alianță către noi și întreaga patrie ș. c. l.”

În scurt, Monarchul, îndemnat, cum se vede, de calitățile excelente și de meritele înalte ale lui Șaguna pentru Tron, patrie, națiune, biserică, școală ș. a. devenise un mare bine-voitor al lui, în cât grațiile imperiale avu de a mulțumi rezultatul bun al celor mai multe și mai mărețe servicii ce le săvârși el pentru națiune și biserică. Se poate zice că nici un Român înainte și după el până azi, încât cunoaștem, nu se bucură de atâta grație imperială și nu ajunse la demnități așa înalte de stat ca Șaguna. Și el a primit distincțiunile onorifice, cum adese-ori

zicea, pentru vaza și decorul bisericii și națiunii române, mai înainte de tot ignorate. În urma acestui ordin i s'a conferit baronatul.

Eară biserica și națiunea, poporul peste tot îl iubea și venera cu pietate rară. Numeroase sunt manifestațiunile de recunoștință și mulțămire din partea aceloră cătră conducătorii destinelor lor, cătră făcătorul de bine al lor, în modul cel mai expresiv și entusiast. Amintesc aici numai generala și entusiastă a lui întâmpinare la întoarcerea-l dela sfârșirea de Episcop din Carlovți în 1848, când însuși Bărnăușii îl ținușe cuvântarea solemnă de primire; întâmpinarea lui la întoarcerea-l din Viena și Olmütz în 1849, în România, la Brașov și până la Sibiu; deputațiunile, ovațiunile și adresele cele numeroase la numirea lui de Mitropolit în 1864 și la jubileul lui de 25 ani al activității sale în eparhia Ardealului, inițiat și celebrat cu mare solemnitate din partea arhiepiscopilor săi la 1871, și la câte alte manifestațiuni ocazionale în Sibiu și pe a urea în diferite locuri și timpuri.

Dar și după încetarea-l din viață încă se aduseră mai multe concluse din partea Sinodului arhiepiscopesc spre lauda, preamărirea și eterna memorie a Mitropolitului Șaguna, dându-i-se atributul de „Marele Andreiu”, numindu-se Seminarul arhiepiscopesc „Andreian”, ear fundațiunea cea mare a lui „Șaguniana”, după numele lui, și decidându-se ridicarea unui monument în memoria lui ș. a.

Din adresele cele multe cătră dînsul, nu pot omite neatinș în special pe cea scrisă lui din Țeara-Oltului dela Făgăraș, patria lui Negru Vodă, scrisă de peste o sută de nobili Români, între cari și șese Mailatiști. Aceste adrese priviau conflictul, în respect național, între Șaguna și Mailath și Jakab, reprezentanți maghiari în Senatul imperial înmulțit din 1860, unde Mailath apelase la votul universal, ear Șaguna la votul popoarelor nemaghiare din Ungaria. O altă adresă încă merită atențiune, a Sîvilor din Ungaria, cu un exemplar din foaia slavonă școlară și literară „Ciril și Metod” din Buda, în a cărei frunte se află un elogiu în limba latină și slavonă, dedicat Episcopilor Strossmayer și Șaguna, ca apărătorilor naționalităților în Senatul imperial. Până și dela micuțul popor din Walachsch-Meseric în Moravia încă i-se trimise o adresă, împreună cu mai multe tablouri despre portul lor.

Dar și înainte străinilor Șaguna avu mare vază și autoritate. Aceștia stima și venerațiunea lor cătră dînsul și-o manifesta de repeșite ori, atât deadreptul cât și mijlocit prin presă, foș literare și opuri științifice varii, vorbind și scriind despre el ca despre o celebritate europeană. Numele lui era amintit și preamărit în toate părțile, dela un capăt al Europei până la celalalt.

În locul tuturor acelor scrieri și preamăririi numeroase, încheiu cu o epistolă privată cătră Șaguna, a eruditului bărbat de stat, fost ministru în România, Constantin Harmuzaki, extragând următoarele:

„Aducându-mi cel mai grațios testimoniu despre părinteasca bine-voință și in-

dulgență a cu drept măritului cap al națiunii noastre către mine și acei, pe cari cu mândrie îi numesc al mei părinți și frați, scrisoarea înalt Prea Sfinției Voastre mi-a înșufiat cea mai vie și mai profundă recunoștință. Și dacă simțăminte neexprimabile și nemărginite sunt capabile de crescămîntul sau de gradațiune, atunci scrisoarea înalt Prea Sfinției Voastre, aceea plină de cele mai nobile și mai generoase cugetări și simțăminte, a putut numai mări și întări sincera admirațiune, de care este și totdeauna va fi pătruns nu numai tot Românul ci și tot străinul bine cugetător,—admirație pe cât generală, pe atât și dreaptă, fiind fundată pe cunoștința rarelor și strălucitelor virtuți ce înalt Prea Sfinția Voastră ați dezvoltat în mijlocul celor mai neferice încercări ale vieții naționale. Cine n'a admirat tăria sufletului și neasemănilul curaj, cu care înalt Prea Sfinția Voastră nu osteniți a apăra sânta cauză a națiunii noastre? Cine nu cunoaște părinteasca solicițitudine și blândețe, cu cari nu încetați a consola pe această nobilă gîntă în a ei ne meritare nefericiri, a-i înălța sufletul amărît și amorțit de atâtea suferințe și, chiar în mijlocul nedreptăților celor mai asupritoare și mai umilitoare, a-i înșufia speranță și răbdare, precum și încrederea în guvernul legitim, și încă a o continua în calea legalității și a credinței cătră tronul imperial?—cale, din care Românul nici atunci nu s'a abătut, când se văza sacrificat și părăsit în voia întâmplărilor....

„Cine n'a admirat înocatul zel, cu care impliniți marea voastră chemare de a lucra pentru emanciparea, egala îndreptărire, propășirea și fericirea românilor, a combata pe neadorniții ei inimizii cu armele neînvingibile ale adevărului și ale legalității? Cine n'a salutat în convocarea Sinodului una din cele mai mărețe și mai nemerite fapte de patriotism și de înțelepciune politică? Aceste și multe alte merite ale înalt Prea Sfinției Voastre, prin cari ați știut a încușgiura și îmblânzi cruda soartă a Românilor, a lina cumplitele lor pătimiri, a șterge amarile lor lacrimi, sunt cele mai puternice garanții a reeșirii santei noastre cauze și tot atâtea legiuite și mari titluri de generală admirație și recunoștință, ce vi-se cuvine nu numai de către întreaga românie, ci cu aceeași dreptate și de către înaltul guvern, precum și de către toți amicii întregității unei monarchii libere și puternice ș. c. l.” (1)

Eară, Domnilor Colegi, cine a fast Mitropolitul Șaguna! Faptele lui ni-l arată pe el în întreaga sa mărire și splendoare. Ele ni-l arată pe dînsul ca pe un grădinar bun și înțelept, care, s p a r g e n d felina cu istețime, din pămîntul cel întelenit, lucrându-l și cultivându-l în sudoarea feții sale în timp de 27 de ani, formă o grădină mare și frumoasă și, umplându-o cu tot felul de flori și pomi roditori, o lăsa la moarte Bisericii și națiunii de moștenire; ca pe un părinte duios, care prin înțelepciunea și zelul său neobosit, isbuti a aduna toate părțile desmembrate din risipiturile lor la cor-

(1) Iași, în 13 Martie 1850.

pul natural, la mama lor comună, precum își adună găina puilor sub aripele sale; ca pe un eliberator, restaurator și regenerador al poporului său, făcându-se astfel, prin geniul său, punct de legătură între un trecut dureros și un viitor ce ne promitea cele mai bune speranțe. Faptele lui ni-l prezintă mai încolo ca pe un geniu al națiunii sale, în care, ca într'un centru, se întruniau toate pornirile și acțiunile poporului român; ca pe un cărmăciuc expert și probat, care, ajuns în fruntea națiunii, conduse naia națională în timpul cei mai furtunoși, prin valurile și stăncile cele mai periculoase, fără de a fi pățit când va vre-un naufragiu; ca pe un demn reprezentant sau „cap al națiunii române”, cum îl numește Constantin Harmuzaki, care, în puterea iernei, pe un ger cumplit și prin locuri îndepărtate și periculoase, se duse la Impăratul ca să ceară dreptate pentru poporul român. Da, națiunea se afla într'un imens chaos la venirea lui Șaguna; el cel dintăiu dădu direcțiune cauzei naționale, ce până la dînsul orbeca în întunec; el cel dintăiu sparse gheața în toate, dădu vază și respect poporului român și-l aduse la o valoare, ce n'o mai avuse de secol înainte.

Aceleași fapte în fine ne arată pe Șaguna ca pe cel ce ne dădu școale, ne formă în străinătate profesori și învățători, ne creă institute și fundațiuni; ca pe cel ce, cu făclia în mână, împrăștiind întunecul și deșteptând pe Români din somnul cel de moarte, îi scoase din întunec la lumină, din moarte la viață. Șaguna, voină a-și fericii poporul, ca un far luminos îi arătă calea, ce duce la adevărata fericire. Tot el ne învață literatura cu numeroase opere, împrietenindu-ne cu canoanele și cu literatura bisericăască.

Resumând, eu zic, că Mitropolitul Șaguna a fost un bărbat aproape extraordinar, trimis de Providență pentru fericirea poporului său; că el a fost un Moise, pentru că și el, ca și acela, a eliberat poporul său, conducându-l în pămîntul autonomiei și independenței; și el, ca și acela, dădu poporului său tablele legii: Statutul organic; și el, în fine, lovi în peatră și dădu apă cerească poporului său: știință, lumină, cultură!

Despre un astfel de bărbat cu drept cuvânt se poate zice: că el pururea va străluci ca un luceașor pe orizontul Bisericii și națiunii române!

De ale învățătorilor.

Onor. dle Redactor! Ca cetitor și aderent vechiu al preș. D.-Voastră „Trib. Pop.” în care se propagă cu atâta tărie și sfințenie adevărul și se sbicie cu dibăcie patimile, Vă rog să-mi permiteți publicarea celor mai jos înșirate:

„Trib. Pop.” s'a bucurat și se bucură — credem — de mare trecere la tot ce e român adevărat; la acest avantaj sunt sigur că în proporție cuvenită va fi contribuit și corpul didactic, pentru care sprigin D.-Voastră ne-ați fost și sunteți în zilele cele mai furtunoase și ispite critice

cel mai energie și aprig apărător organ de publicitate.

Ca relațiile dominante între corp. inv. și T. P. să nu degenereze, ba din contră, așezându-se pe base cât se poate mai reale, să devină tot mai solide, sunt liber a Vă strage preț. atențiune asupra notiței din Nr. 18 a. c. De la sate „notar vrednic“ de Alfa. In această notiță se zice între altele: Intrând în școală -- dl notar -- convingându-se despre silința învățătorului, îi aduce laudele meritate, ori din contră dojana cuvințioasă. Ingrijește de încasarea regulată a salariilor inv. și dar pretinde în schimb ca inv. să fie cât de conștient în împlinirea chemării lor ș. a.

Eu ca învățător -- ce cred și despre ori care coleg -- nu numai că aprob procederea laudabilă și deamă de urmat a dlui notar, dar' mă și închin zelului ce desvoaltă în via dlui și dragostei manifestate de dl notar față de progresul cultural al neamului nostru atât de prigonit și încă sub împregiurări atât de critice și vitrege. Admit și consimt cu aceea, că dl notar să aibă intrare în școală și să laude faptele demne; aprob în cazuri excepționale și dojana față de vr'un învățător indolent pe care dl notar ca prietin doară, dar' nu ca autoritate dorindu-i binele, voiește să-l îndrepte.

Desaprob însă cu indignațiune cutesanța dlui Alfa de a păși în publicitate la adresa corpului învățătoresc din acel cerc, cu atari lapalii din care foarte ușor deduce și cu deosebire laical, că dl notar -- de e drept că purcede așa, întrevine ca autoritate, în urma cărei presupunerii tot notărășelul s'ar simți autorizat la atari măsuri pretinse avantajose și promovătoare culturii noastre poporale, în faptă însă, în cele mai multe cazuri de cuprins draconic și tendențios, dictate de curentul dușmănos învățământului nostru pop. și așa destul de urgisit.

Eu nu presupun ca un bărbat inteligent și bun notar român ca cel din chestie, devotat celui mai scump tesaur al unei națiuni, să pretindă recompensa faptelor sale așa de nobile pe conta reputațiunii corp inv. român, cărui îi sunt concretizate destinele neamului întreg.

În speranță că dl A., deși nu știu cât de deobligat ar fi dlui notar, kachipiindu-și ce ar zice corp nat. ori prețesu la care aparține, sau dacă un învățător sau alt individ neautorizat și încă de alta tagmă ar destinge în oficiul seu pe un coleg în mod practisat de dl A. simțindu-se însuși ofensat ar cere resp. recunoașterea și regretarea eroarei comisă în mod așa trist la adresa a tot ce e dascăl. Eu cred că e timpul suprem ca voină să ne desbrăcăm de vestimentul cel vechiu al indiferentismului, să ne emancipăm, să facem front contra ori cărei porniri tendențioase, să nu mai fim servili cum eram. Acestea să ne fie devisele d-lor colegi!

S. Botescu.
inv. rom.

Reflecțiuni referitori la teatru în Vinerea patimilor!

În rubrica: „La teatru în Vinerea patimilor“ au apărut în Nr. 69 al preț. ziar „Tribuna Poporului“ o notiță în care Alecsiu Noșir mi atacă și nelinseamnă-mi persoană fără ca dănsul să fi fost acolo, sau să descrie pe larg teatru; deci spre clarificarea opiniunii publice intenționat falsificată, fle-mi permis cât se poate de scurt a răspunde următoarele:

Vestitul cor -- vocal -- național ruzesc de sub conducerea renumitei artistă și dirigentă Nadina Slaviansky Klebuicov acum a 2 oară cu prezența și venirea a

onorat ținuturile noastre și așa sosind directe din Viena la Oravița și că au ajuns aici și dat concert chiar în Vinerea patimilor foarte bine au știut. A venit în Vinerea patimilor, pentru-că desigur au știut că trăim în era..... patimilor, acum în secolul XX. în centrul Europei.

Dacă au venit, deși n-au știrbit ori făcut rușine nici neamului nici bisericii lor și a noastre -- nu au dat bal-joc -- demoralizatori ori teatru contra bunei cuviințe, ci un concert compus numai din cântări; apoi știind din rëndul trecut cum-că acest cor nu-se deține mult prin orașe ci numai o seară și cântă nu numai cântări ruse-naționale ci și cântări strâns bisericesti-religioase anume:

a.) Tatăl nostru b.) cred într-unul Dumnezeu c.) Doamne binecuvintează-ne d.) apărătoare Doamne etc: ba încă și cântări românești. Fără ca să-mi cer concesiune de la cineva am mers împreună cu familia mea unde nu am fost singur ci am văzut și alte honorațiuni.

Ce privește al 2-lea punct, căci mai multe puncte nu are pentru că s'au sfărșit munițiunea, căci despre neregularități, disordină, necurătenie, cetirea foilor Arpadine, despre socotelile Mănăstirești și că molile rod cărțile etc: nu -- mai vociferază trifolium-Păsu-Frântu și Mofi pentru că nu poate-ne moje, ci acest punct din urmă l'au imprumutat de la sine ritual miel din Ierusalim cum-că am șezut pe scaun înaintea mormântului.

Că am șezut câte-va minute nu tângăduesc, dară întreb cine a cântat și slujit mai mult? Mie mi-se impută aceasta, dar preoților din satele vecine că șed pe scaun în altari toată pogrebania, și rumai la tămăiat ies afară, că jumătate slujba o lasă afară, și comit alte multe fără de legi, acestora fin din tabera lor nimic nu se impută, -- pe când mie mi-se ia sub censură și cea mai mică greșală ori smintă.

Că am șezut nu e mirare, căci slujba e mulțioasă și să nu ne lăudăm ca farisei: „că genunchii ne-au slăbit de post.“

Moise Ghescă prin schuster mi impută publice prin jurnal că am șezut pe scaun Sămbăta dimineața la utrenie, dară acum să-l întreb eu că tot în aceea și la liturghie unde au fost dănsul? căci pe scaun în mănăstire nu au șezut, liturghia fără el am făcut-o, ba încă eu ca preot am eșit din altari și i-am supliniit oficiu seu pentru care e gras salarizat, cetind 2 oară parimeile.

Întrebă poporul pe Archiereu pe esperți pricepători de cauză nu pe Schusteri, că oare nu în Sămbăta paștilor de preste tot anul e slujba mai multă?

Mie'm obiecționați paui, dar voi nu vedeți bărna în ochiul vostru! cum ve prindeți singuri în cursa carea altora o întindeți!

Dar de nenumărate ori când la 12 oară noaptea am intrat și început și abea la 4 oare după amezam am finit și eșit din mănăstire slujind spre îndestularea tuturor popoarelor aici peregrinătoare și făcând utrenie, liturghie, molitve, maslu, paraclise și alte funcțiuni preoțești fără a șede, pauză ori intrerupe vre-un minut ci am cântat singur din pept 16 oare încontin ca un atlet până când am tușit și senge, despre aceasta nu afirmă Schusterul et cansortes nimic?

Dar veși Doamne! auz lume! Popa Bufanu de la mănăstire și Slaviansky din Rusia nu pune nici un pond pe Vinerea patimilor, nu sunt așa mari ortodoxi ca Schusteru și ortaci cari-l stau la spate.

Preoți români sunt părinți ai națiunii! Deci părinte fiind națiunii mele, eacă ce zice poporul: Popa Bufanu de la mănăstire sau făcut și împlinit slujba începând cel Polonoșnița (rugăciunea de mezu nopți) au finit și încheiat cu Pavicernița (rugăciunea de inserare după vecernie) fără a lăsa un

cuvânt după cum prescrie tipicul Bisericii ortodoxe de răsărit, și așa împreună cu soția și familia sa în 7 ani odată au eșit din sihastrie.

Și pentru-că popa Bufanu de la mănăstire după cântările ostășești ruse-căzăcești sau, după cum ziceți voi, muscălești, a strigat: „Să trăiască“ cine? Țarul Nicolae al II-lea, odrasla lui Alexandru al III, a noului David! amicul tradițional al împăratului nostru Fracisc Iosif I, al acasei de Habsburgeacă pentru aceste cuvinte Europa stă în flacări -- mare turburare în casa lui Mohamed, -- „jos oficiu postal“, -- jos reverenda; -- „haza-ărulăș“. -- Ce privește atențiunea Viner. sinod eparchial, Onor. Domni membri sinodali și toți cari se interesează în cauză, sau cărora le stă binele națiunii române, vază și prestigiul mănăstirei și a bisericii ortodoxe la inimă, să binevoiască a căuta și ceti rapoartele mele adresate ilustratșii Sale Domnului episcop Nicolae Popea și Venerabilului Consistor din Caransebeș ad Nr. 8 ex 1893 ad Nr. 16 și 19 ex 1894 ad Nr. 19 ex 1899 ad Nr. 4, 5, 9 ex 1900 și alte rapoarte, care încă sunt în curgere și veți vedea ce zice popa dela Mănăstire și veți auzi ceea-ce nu ști mai ausit! Ar fi fost mare mirare dacă Sinodul eparchial din anul curent ar fi rămas fără atențiunea publico-jurnalistică contra mea.

Dar subscrisul preot fiind, așa iute nu-mă înfrichez, nu-mi este permis a mă teme de bau... bau... ci decher aici publice pentru totdeauna, că din breazda mea nu voi eși, chiar dacă în 24 de oare voi fi silit -- ori forțat a depune măreața reverendă.

Poalele muntelui Simeon, în 19 Aprilie, ziua părintelui Ioan dela peștera vechă, 1900 st. v.

Pavel Bufanu,

preot al mănăstirii ortodoxe române din Valea Călugărului.

Din cercul B.-ujlak.

Cu ocaziunea alegerii de notar cercul în comuna B.-ujlak, ținută la 8 Maiu st. n., soartea căsu pe dl Iosif Opriș, în care cercul B.-ujlacu, nu se înșeală, pentru că și în Ceheiu, unde funcționă vre-o 3 ani, date dovesti că dănsul s'a născut din țărani români, și știe cinsti țărănimea, asemenea și poporul de sub conducerea sa îl iubi mult, așa că în anul trecut îi ridică

FOIȘA „TRIBUNEI POPORULUI.“

CRUCEA.

De câte-ori la cruce
Creștinul se închină,
Și-aminte ței aduce,
În zi de patimi plină,
De cel ce-a pățimit
Pe cruce pironit:
De patimi se ușoră,
Dureră-adoarme n' amă-l
Și n'ar vră ce să moară...
Căci simte că creștinu-l.

De câte ori sărută
Al crucii mijloc rece,
Dar' unde stă bătută
Iubirea și petrece,
Al păcii sfânt simbol
Intins, de haine gol,
Arzând de focul sacru:
În totul se aprinde,
Iubind; al vieții acru
Ca fagur 'i-se 'ntinde.

De câte ori cuprinde
A crucii brațe 'ntinse

salariul cu 200 fl., dovadă despre amicalitatea și sinceritatea sa.

În ziua de 14 Maiu, în loc cinstit, mulți avu-șm întâlnire cu dl Opriș, în Oradea dorirăm fericire la noul loc, și noi se așă și referentul sedriei orf. Orade, Udvarhelyi Béla, care e în cea intimă lăgătură cu Opriș.

În toată petrecerea cinstită, mai frunte a fost, când Udvarhelyi mă întrebă sic de Mangra, noul vicar?

Eu i-am zis, că numai acuma puzice că suntem mulțămii, din buna voință teleaptă a P. S. S. Dlui Episcop, când dem pe Mangra vicar ales și întărit, pe tru vicariatul din Orade.

La acestea dl referent infuriat imi zice cum așa? căci toată românimea din Oradea îl urgisește, și asta o zic, pentru-că dl amicul mei bun, român, cum e Dr. Dumănilă etc. am auzit și că e desconsiderat de la

I am răspuns: Dle referent! Îndată imi spuni că cine te-a informat despre Mangra, sunt în curat cu lucrul, -- și pe tru ca să nu vorbim mult, îți voiu spune, că: aceștia au fost contrari și P. S. S. aceștia formau cu soții lor un vas, de care azi s'a rupt cerul, și nu se vorc fauri ca să „foroslească“ acel cerc pentru să țină doagele vasului putred. -- Numai dela aceia te-ai putut informa despre persoana P. C. S. Mangra, care informă o țil de sfântă, atunci ea aș fi mic pe tru a-ți dovedi, că ei numai din îndemure și-au spus și te-au informat, -- dar vei convinge despre contrariul. Te auzi dle, că nu poți dta să judeci în lucrurile noastre bisericesti, căci suntem deștepți unil de alții.

La această espresiune mi-a făcut servarea, unde zice:

„Eu sunt maghiar săcuiu, dar iubesc toți aceia, cari din principiu de idei fericirea poporului, din care fac parte, iubesc națiunea. -- Eată eroal din Dvoastră, Iancu Avram, eu pe acela îl stesc și mă închin ideilor lui, care în interes bănesc, care 'i era la dispoziție tot minutul cu sutele de mit numă, pe tru ca să rețină răscularea: --poftă dela declinat-o dela sine și fu condus de dorul ca să vadă poporul român și pentru-ca să-i câștige drepturi. Arz de idei fiecare om cu conștiință trebuie să se închine. -- Și pentru aceasta? pentru că și eu aș dori în națiunii mele, pentru care m'as jurat tot momentul.“

Și 'n lungul ei 'și întinde
Privirea, ce-l mai stinsă
De al vremii viscol grea,
Ce-a îndurat mereu:
Lumină îi răsare
În suflet și simțire
Și scapă de perzare
La drespă nemurire.

Mă 'nchin și eu la cruce,
Și dulce sărutare
Mereu îi voi aduce,
Și caldă 'mbrățișare.
La umbră-l m'am născut...
Și ea mi-a fost blândă
Și ori cât mai am a plâng
Luptând cu suferința:
Sub cruce se vor strnge,
Că 'n ea mi-am pus credință

G. B.

OMUL.

— Legendă —

„Pe om l'a făcut -- băștinaș
După ce Dumnezeu a făcut
toate vietățile și frumșețile din ea
crucea se sui p'un vârf de munte
privi în toate părțile, mirându-se“

Eu la acestea ti zisei: Atunci cei-ce
atac pe eroul nostru Iancu, cu adevăr-
at au fost oameni fără socoteală.

Sfârșindu-se acestea, i-am zis: Dle! nu
măta nici odată națiunea d-tale, dar ai datorința
ea să nu apeși nici pe altă națiune, căci
numai astfel vei fi omul făcut după chicul
și asemănarea lui Dumnezeu. — Pentru aceste
idei, dacă vin din inimă curată, fără altă
intențiune, meriți toată lauda, — nu însă
aceia cari îți dădură informație rea despre
părintele Mangra, căci asta nu se aștepta
de la d-șii, cari au datorința a sprigini in-
teresele ce-l pretinde biserica.

Eată deci, până unde am ajuns, de
neamul tău te vinde pe nedreptul străinu-
lui, care și face judecată și mai infioră-
toare de cum în adevăr ar fi.

Pentru că-l urgisesc pe părintele Man-
gra căși-va din clica spartă, nu împoartă,
căci mulțimea e cu D-Sa în toate.

A. r.

CREȘTINI BUNI

Poporul credincios din comuna
noastră Săn-Miclăușul-mare, prin Atot-
puternicia și îndurarea lui Dumnezeu
și prin puterile sale, după-ce se
despărțise de ierarchia sârbească, a
ridicat o prea frumoasă biserică, o
casă dumnezeiască. — Acolo însă,
unde nu mai ajung puterile noastre,
Dumnezeu ne trimite câte un creștin
bun, cu dare de inimă către cele
sfinte și bune, care plinește cele
lipsite ale noastre. Între acești creștini
pot număra familia Albu, dintr'ai cărei
următori: ved. Maria Albu născ.
Bunel și ficele sale Elița măritată
Stoicanescu; Elisaveta măr. Raica și
Ioana măr. Albu, au dăruit clopotul
mare în preț de 3664 cor. 86 fil.;
bravul nostru parochian, George
Bobernac și soția Varvara au dăruit
clopotul mic în preț de 497 cor.
10 fil.

Această faptă nobilă creștinească
a dăruitorilor marinimoși, care nu
are lipsă de laude, căci ea se laudă
pe sine însăși, ne-a umplut pe toți
de bucurie și de nădejde într'un

viitor mai bun și mai fericit pentru
tinăra noastră comună bisericească
română, căci fapta aceasta va vesti
următorilor noștri, că între noi au
fost oameni de inimă gata de jertfe
însemnate pentru biserica și nea-
mul lor.

Pe lângă mulțamita ținută cu
ocasiunea sfințirii clopotelor de sub-
scrișul, în numele comunei mele
bisericești, primească dăruitorii mari-
nimoși și pe această cale ferbinte a
mea mulțamită dimpreună cu urarea,
ca Atotputernicul Dumnezeu să le
dăruiească fericire, sănătate și viață
îndelungată, și să le întoarcă înzecit
și însutit, pentru jertfa adusă, întru
preamărirea numelui Lui.

Săn-Miclăușul-mare, la 1/14 Maiu
1900.

În numele comunei bisericești:

Ioan Popovici,
preot ort. român.

Dela sate.

Rectificare. În numărul 84 al pre-
tuitului ziar „Tribuna Poporului“, în care
a apărut: Declarațiunea deslușitoare a
subscrișului, s'au străcurat 2 erori, cari nu nu-
mai schimbă înțelesul adevărat al cuprinsului
ei, dar lipsesc chiar și propozițiile de pre-
dicat, ceea-ce se rectifică astfel:

„Evident fiind deci lucrul, și să declar
etc., și această convingere am primit-o și
prin deslușirile date mie verbal de către
dl Dr. Amos Franca și prin declarațiunea
mai sus publicată mai înainte de ea și
dat eu vre-o declarațiune, ea se completa
prin cuvintele „și primită mai înainte“ etc.

Ear' următorul pasagiu: „Întru cât am
întreținut până acum publicarea declarați-
unei de față, aceasta a fost numai o chestie
de bună credință, dar' după ce lucrul —
nu din vina mea — s'a întors altfel, să-și
poată face etc., ea se rectifică prin adaosul
întreținut din eroare „o public această acum,
pentru ca onoratul public să-și poată face o
idee clară despre însemnătatea declarațiunii

Glume.

Un medic e chemat de coana
Manda, care e bolnavă.

— Te-au apucat frigurile pe ne-
gândite?

— Da.

— Cu fiori reci?

— Negreșit.

— Dinții îți clănțaneau?

— Nu, pentru-că pe astia i-am
pus pe măsută înainte de a mă culca.

Pagini din istoria României

de
G. COȘBUC.

1876—1878.

VII.

Smârdanul și Vidinul.

III.

Vidinul — numit de Români Diul —
era cea mai tare cetate a Turcilor dintre
cele le aveau ei pe Dunăre.

Cât ține Dunărea de la Turnu-Severin
până în Marea-Neagră, malul drept e mai
înalt de cât cel stâng. Toată Țeara Româ-
nească e șeasă pe lângă Dunăre; dar

revocătoare, dati și publicată în Nr. 74 al
„Tribunei“.

Tilișca, în 19 Maiu 1900.

Petru Iuga,
adm. protop.

În Nr. 69 al „Tribunei Poporului“ s'a
dat un raport asupra „Adunării desp. Bogșă
în comuna Fizeș“, de un anume „Ferendi-
anul“.

De unde scoate Ferendianul neadevărul,
că inteligența din loc n'ar fi dat atențiunea
cuvântului unui domn membru din comitet,
fiind de altă confesiune? — noi nu ne-am
gândit la d'al de acestea. Stimă și onoare am
dat tuturor membrilor din comitet și dăm
întotdeauna, pentru că știm scopul marelui
ce-l au, fără a ne gândi că unul sau altul
nu se ține de confesiunea noastră. —
Poate că chiar Ferendianul voiește să
facă deosebire între domni membri din
comitet, cari sunt de altă confesiune, fiind
jalos de primirea ce am dat-o tuturor mem-
brilor, cărora numai cinstă și laude li-se
cuv ne, — știind cât de mult se jertfesc
pentru înaintarea poporului atât în cele
materiale, cât și în cele culturale. Mai de-
parte scrie Ferendianul, tot în acel raport,
că nu ne-am interesa de poporeni de aici,
cari dau tot înapoi ca racul. — Cine știe
de unde a auzit Ferendianul aceasta? Din
contră, și pe noi ne doare văzând, că unde
au început fizeșenii să ajungă prin ne-
ascultarea lor și chiar ei singuri o vedă aceea;
dar' se știe, că o comună nu se poate în-
drepta într'un minut, ci trebuie timp mai
îndelungat. Causa decadenței este falșia,
dar' aceasta a fost la ei de zeci de ani și
numai de vr'o câțiva ani se vede cât de
rău e a fi falșos, adecă de când fizeșenii
au mai scăzut în cele materiale. Noi însă
ne știm datorința noastră, și până acum
ne-am împlinit-o. Ferendianul însă caute
să-și țină el de sfânta datorință a desră-
dăcina din Baranda lui hainele cusute cu
aur, care numai acum își ia începutul și să
nu ajungă cel din Baranda ca fizeșenii. —
Sperez, că Ferendianul se va mulțumi cu
răspunsul acesta deocamdată.

Învățătorul.

Corul vocal bisericesc din Moșnița
arangează la 18 Maiu (Joia Înălțării) cu
ocasiunea hramului bisericii în curtea
școlii din loc: Concert împreună cu repre-
sentatiune teatrală și joc. Prețul de în-

trare 60 fil. de persoană. Începutul la 9
oare seara. Suprasolviri se primesc cu
mulțumită și se vor cuita pe cale jurna-
listică. Venitul curat este destinat pentru
înființarea unei casine, ale cărei statute
dimpreună cu ale reuniunii sunt înaintate la
înaltul minister spre întărire, eventual pentru
facerea unui prapor la sft. biserică. Comi-
tetul arangiator. Programa: 1. Motto,
cor bărb. quartet de N. Popovici. 2. Sere-
nada, cor bărb. quartet de C. G. Porumbescu.
3. Moșul la drum, cor bărb. quartet de I.
Vidu. 4. Trei melodii populare, cor mixt
sextet de Val. Magdu. 5. O păianie, mo-
nolog de Antoniu Popp, predat de coristul
conducător Vasile Crișmariu. 6. Junimea
Parisiană, cor bărb. quartet de N. N. 7.
Dorule, odorule, cor mixt de Val. Magdu.
8. Săzătorul de bani, comedie în trei acte
de Antoniu Popp. Persoanele: Stefan,
plugar cu stare bună: dl Savu Bistriean;
Anița, soția lui: Persida Farchescu; Jidanul
lipitoare, neguțător ambulant: Iacob Copane;
Un copil de țigan, servitorul lui: Petru Gru-
ița; Păcălă, vrăjitor și aflătorul locurilor
de comori: Vichentie Gruța; Stângaciul,
servitorul lui: Ioan Belințian. 9. Marșul
cântăreșilor, cor bărb. quartet de C. G. Po-
rumbescu.

Moșnița, în 9 Maiu 1900 st. v.

Ca distinsă stimă:

George Caba,
inv. dir. pres. corului.

Cas de moarte. Din Cladova (com.
Aradului) ni-se scrie: Aureliu Jurca, în-
vățător gr. or. român pensionat, după un
morb mai îndelungat, fiind împărțit cu
sfintele taine, în al 36-lea an al vieții, și
14 al căsătoriei și al serviciului de 17
ani, în 30 Aprilie (13 Maiu) 1900 la 11^{1/2}
oare din noapte și-a dat blândul său suflet
în mâinile Creatorului.

Înmormântarea a avut loc Mercuri în
3/16 Maiu a. c. la 10 oare din zi. Actul
funeral l'au îndeplinit preoții: Teodosiu
Moșiu, Constantin Puticel din Cuvin, Alexan-
dru Muntean al lui Vasile, Ioan Micloși
din Covasinți, Nicolae Langu din Giocor,
Petru Pelle din Miniș Zamfir Conopar și
Sava Tămășdan din Pauliș; ear' răs-
punsurile funebrele le-au cântat învățătorii:
Dimitrie Popovici, Vasile D. Iliș din Cuvin,

teșug era adusă apa dintr'o gâră, în cât la
nevoe Turcii dau drumul gârlei, care se văsea
în șanțuri și le umplea. Așa că, în timp de
războiu, cetatea de giur împregiur era apărată
de un riu curgător.

Dincolo de șanțuri pe câmpie de giur
împregiur locul e mlăștinos de te scufunzi
până în brâu și nu te poți apropia de cetate
de cât numai pe șosele cari sunt ridicate
pe temelii de peatră prin mijlocul mlăștinof.
Ear dincolo de mlăștini Turcii își aveau
redute pe dealuri, șanțuri cu metereze și
alte apărări și întărituri, cu mulțime de
oaste, vîrtă în pământ, și cu tunuri.

De alungul Dunării mai aveau Turcii
vre-o zece cetăți, dar ca Vidinul nici una.
Și de când o clădiră, nici o oaste dușmană
n'a putut-o bate. În ea nu intrase picior de
vrășmaș, așa era de puternică.

Vrășmășia noastră cu Turcii de la
Vidin a început. Într'însa era, la începutul
războiului, Osman pașă; el a asvrit cea
dintăiu ghiulea de tun în Calafat, fără ca noi
până atunci să fi arătat dușmănie și gând
de bătae.

Pe când băteau Rușii cetatea Nicopolei,
Osman a eșit cu oastea din Vidin ca să
dea ajutor celor din Nicopole. Și nu sa mai
întors, căci a tot mers înainte și s'a înfundat
în Plevna.

când asupra lucrurilor lui Dumnezeu și,
răstăcios, cum e, începu a le critica zicând,
că una nu-i bine din una, alta din altă pri-
cînă. În îngâmfare sa, se apucă și el să
facă un lucru mai ales, mai minunat, se apucă
a frământa la lut până fu de ajuns, apoi
a scobi formă în pământ, a pune bot pe
bot de lut, a-l netezi cu o lopețică, până
când... și-l numi — om. Dar' nu-l sta
bine, căci nu avea cap. Trecând p'acolo o
mănușă, se uită lung la ea și văzându-o
cât îi stă de bine cu cap, după forma ace-
leia făcu și el cap și ia scurt omul fu mai
om... Dă apoi a-l ridica, dă a-l învîța să
șmble, dar' de unde, în loc să pășească, el
se întindea cât era de lung și când se lă-
ța, când se împoșca, căci nu avea ce-l
mai lipsia... Bată-l crucea avea lucru
mult și se năcăji; ear' Dumnezeu rîdea de
mădarnicia lui trudă și apropiându-se, îl în-
trebă. Că ce a făcut? ce-l acela? Bată-l
crucea îl spuse, că e om; Dumnezeu îl con-
vinse, că-l lut și că om nu poate fi până
ce-l va da Sfinției Sale. După multă tăr-
gărie se învoiră astfel: Până va fi viu,
să fie al lui Dumnezeu și numai dacă va
muri să fie al lui bată-l crucea. Dumnezeu
vădă, lutul învîța și umblă, ear' bată-l cru-
cea rămase uimit și rușinat. De atunci
până omu e viu, e al lui Dumnezeu, și al lui
bată-l crucea, numai dacă moare...
G. Bodnariu.

Antoniu Coșia din Minis, George Stoian din Pauliș, Teodor Muntean din Covasinț și Trifon Dascăl, învățător din loc.

În decursul serviciului funebrel s'au depus pe sicriul răposatului Aureliu Jurca, din partea soției sale și a rudeniilor cununi frumoase, — precum și din partea școlariilor, cari erau conduși de învățătorul Trifon Dascăl din loc cununi de flori naturale.

La finea actului funebrel, preotul Alexandru Muntean al lui Vasilie din Covasinț a roșit un frumos și pătrunzător cuvânt funebrel, care au stors lacrimi din ochii auzitorilor. — Fie-i răposatului țărna ușoară!

PARTEA ECONOMICA

Vierit.

Calendar.

Pe lângă lucrurile acum obișnuite, nu întrelăsați întâia stropire, ce trebuie făcută până viaa încă n'a înflorit. Pe timpul înfloririi ferește vițele de clătănari și mai cu seamă de eguiduri, curmând într'aceea lucrările în vie. După căderea ploilor, apucă-te de lucrările ce vin la rând: curăță, frânge, plivește. Pe mlădițele roditoare lasă numai câte 2—3 foi deasupra strugurului de din sus; rupe virfurile acestor mlădițe, ca strugurii să se desvolte cât mai bine. Înălțură mlădițele de prisos. Săvârșește aceste lucrări pe timp liniștit și nouros, nu în arșița soarelui.

Stropirea viilor.

Doi netpăcați dușmani au dat navală asupra viilor în anii din urmă: floxera și peronospora.

Floxera, un gândăcel de tot mic, în număr de milioane la fiecare viță, năpădește rădăcinile, sugând toată puterea lor de viață, și îmbrăncind cu chipul acesta trunchiul cu frunze și fructe cu tot; astel că la sute și mii de comune din țara noastră n'a rămas decât numele de vii.

Tovarăș al floxerei este peronospora. Aceasta trăește afară de pământ, pe frunzele și vițele viei. Pe câte o singură frunză se află cu sutele de mii, atâta-s de mici (...Mic, dar' al dracului!...)

Dusă de vânt, peronospora se răspândește mult mai grabnic ca floxera peste întreaga via, peste

toate viile unei comune, și din aceste peste viile comunelor vecine, și așa mai departe. În urmăre cu timp nu vor scăpa de ea nici viile, ce până-acum din norocire au fost scutite.

Un singur mijloc sigur este pentru stropirea ei: stropirea viilor cu apă, în care s'a topit peatră vână și var.

Stropirea se face cu ajutorul unei stropitori îndemnatice ce, spre înlesnire, se poartă în spate (dar' sunt și mai mici, de dus în mână).

Pe an sunt de lipsă 3 și chiar 4 stropiri. Cea dintâi se face înainte de înflorirea strugurilor, în Maiu, a doua pe la sfârșitul lui Iunie, cam pe la Sânziene, ear a treia și la întâmplare a patra, în August.

Zama pentru întâia stropire se face mai slabă, pentru a doua mai tare, și pentru a treia și mai tare. Dacă nu s'ar face astfel, mai mult i-s'ar strica viile de cât i-s'ar ajuta.

La un juger de vie sunt de lipsă pentru stropirea întâia 3 kgr. peatră vână și 3 kgr. var nestins, pentru a doua stropire îndoit și pentru a treia întreit mai mult. Pentru $\frac{1}{2}$ jug. numai pe jumătate, pentru mai puțin și mai puțin.

Zama de lipsă la stropit se pregătește astfel: în 10 ferii de apă topim 1 kgr. de peatră vână și 1 kgr. var nestins, sau apoi îndoit atâta var stins. Peatră vână de topit se leagă într'o pânzătură, ca să nu rămână din ea părți netopite; ear' varul se stinge deosebi, cu apă mai puțină, pe urmă se strecură ca să nu ajungă în zama de stropit petricele, și peste tot părți netopite. Aceste 10 ferii de zamă ajung la $\frac{1}{3}$ parte dintr'un juger de vie. La 1 jug. se cere de trei ori atâta zamă. Ear' dacă s. p. cineva are numai $\frac{1}{6}$ jug. de vie, li sunt de lipsă 37 $\frac{1}{2}$ litre de apă, 37 $\frac{1}{2}$ deca peatră vână și tot atâta var.

Peatră vână încă nu e scumpă de spăiat. Ea costă cam 35 cr., ear' varul 2—3 cr. kgr.

Stropitoare sunt mari, de dus în spate, cu 10—15 fl., ori mici, de mână, cu 4 fl. Se pot întovărăși 2 până în 3 inși să-și iee una.

Proprietarii de vii să nu se dea înapoi de la a-și cumpăra stropitori și a-și stropi viile, căci fără asta perd înzecit de mult într'un an.

Stropitul e neapărat trebuincios și pentru viile ce se plantează din nou. Incubată în aceste vii, peronospora le pustiește mult mai îngrabă ca pe cele bătrâne.

Iorgovan.

Legumărit.

Calendar.

Rădășiți pe la sfârșitul lunii acesteia curechiu, călarabe, ș. a., udați bărbătește răsadurile sara și dimineața cu apă domoală. Spre acest sfârșit apa din fântână e bine să fie scoasă dimineața și să stea în vase la soare ziua întreagă. Pliviți din vreme buruienile cu rădăcină cu tot, până n'au îmbrăncit legumele. Rărește din capul locului cât mai tare morcovii, pătrângeii ș. a. legumii, ca să se desvolte cât mai bine.

Cultivarea cepei.

Ceapa e o legumă căutată, și nu este oasă, nici țeranească, dar' nici domnească, la care ceapa să nu-și aibă locul său de frunte în câmară ori pivniță. Pentru aceea bine fac cei-ce se îndeletnicesc cu cultivarea ei nu numai pe seama casei, ci și pentru vânzare. Căci multe sunt casele, mai ales la orașe (dar' și la sate), cari fie că n'au grădina, fie că n'au timp ori voe, nu o prăsesc, de trebuit însă le trebuiește, și așa aleargă la piață și o cumpără. Și ceapa, îngrijită cum se cade, îți și răsplătește munca, adesea chiar foarte strălucit.

Deși e cam îndeobște știut, cum se îngrijește această plantă în creșterea sa, dăm totuși unele îndreptări celor-ce voesc să aibă o ceapă aievea frumoasă, bună și mare. Despre prășitul ei nu mai vorbim, căci a trecut timpul, vom atinge mai ales ce e a se face de aci încolo în grădina de legumii la ceapă.

Precum se știe, ea se prăsește din sământă sau prin rădăirea de ceppoare (arpagică). Cea pusă acum 5—6 săptămâni din ceppoare, e măricică, cea din sământă e încă tinerică, abia eșită din pământ.

Cea prășită din sământă.

Vrând să crească bine, ceapa cea din sământă, care e încă mititică, acum o grijim să nu o năpădească buruiana, și întrucât undeva ar suferi de lipsă de apă (ceea ce nu va prea

fi în aceste vremi ploioase), apoi o udăm dimineața înainte de răsărit soarelui, și nu cu apă proaspătă scoasă din fântână ci cu apă statută (tracă de eri în un ciubăr ori bute și i s'atâ să stea).

Când, peste câteva săptămâni ceapa va avea două frunze, cam de palma dela pământ, o răsadim. Căci e mai tinere cu atât se primește mai ușor. Răsădindu-o însă pe timp secetos, straturile trebuie udade din greu, și în felul acesta ne apucăm de răsadit numai seara după sfârșitul soarelui.

Depărtarea între firele de ceapă să fie cam de-o palmă bună, ca să aibă unde crește căpățina. Se pune afund cam de două degete, nu mult, căci fiind mai afund răsadurile crește în sus și nu se îngroașă căpățina, ci se face așa numită „cepoare”. Ceapa și după-ace o răsadim atâta până se prinde cât și după aceea, trebuie udată mereu pe timp secetos. Udată totdeauna se face cu apă stătută, și ține primăvara, dimineața înainte de răsăritul soarelui, ear' vara se poartă seara după sfârșitul soarelui. Ori câte-ori s'ar ivi buruieni, le plivim ear în urma unei ploii, rescolim pământul dintre ele cu o săpuță anume făcută, ori în lipsa acesteia cu o cutură.

Nici-odată însă să nu săpăm ceapa pe timp de secetă ori înainte de a plivi buruienile de printre ea.

Cea prășită din arpagică.

Se prăsește ceapa și pusă într'una, din cepe măruntă (arpagică).

Cei-ce voesc ceapă mare, în moasă, pentru vânzare, o prăsesc ales din arpagică; aceea e acum măricică, de sădit nu se mai sădește, căci s'a pus de-adreptul la depășirea de lipsă.

Peste vară o îngrijim tocmai și ceapa prășită din sământă, din arpagică prăsim cepe mai mică din sământă. Ear' de voim ea prăsim cepe aievea deosebit de mare n'avem decât să le udăm mereu must de gunoiu (urină). În cazul acesta însă cepele trebuie folosite pe vară, căci nu stau spre a fi păstrate pe iarnă.

(„B. E.”) G. Mărcuș

El a lăsat în Vidin o oaste de 12.000 de oameni cu multe tunuri, cu hrană de ajuns și cu toate ce trebuie ostirii, pe vreme îndelungată. Căpetenia ostirii era un izet-pașa, om iute și cu inimă, un bărbat ca și Osman de îndrăzneț și de hotărât.

El și-a întărit redutele pe de laturile cetății și a rinduit oaste prin satele de prin regiur. Satele apărute cu tunuri și cu pedestriime, erau așezate așa: pornind din malul Dunării, din josul apei, Nazir-Mahala, apoi mai încolo Tatargic și Novoselu, mai înainte Rupcea și Rainovcea; tot înainte de cealaltă parte a orașului spre Răsărit, Smârdan și Inova și ajungând earăși pe malul Dunării, în susul apei, Capitanovcea și Ceigelu.

IV.

A cincia zi de Crăciun toată tabăra de pe Lom s'a pus în mișcare. Ostirea cea din frunte s'a desfășurat întâind asupra Vidinului.

Cel dintâi sat întărit cu redute și apărut de multă turcime, era Nasir-Mahalaua. După cât se știe din știrile iscoditorilor noștri, într'acest sat erau trei mii de pedestrași cu șese tunuri și cu vr'o două sute de călăreți. Era cu puțință, să fie mai mulți.

Des de dimineață, într'o Joi, ostirea noastră porni pe trei drumuri spre Nazir-Mahala. Dorobanții din Dolj cu două tunuri se furisară pe lângă Dunăre, ca să isbească satul din partea dreaptă, dorobanții din Brăila și din Râmnic, ajutați de cei din județul Olt cu șese tunuri, porniră spre stânga. Aceștia aveau să ocolească satul și să închidă drumul spre Vidin, pe unde puteau să fugă Turcii.

La mijloc, pe șosea, întâiau spre sat dorobanții din Mehedinți, cei din Argeș și un regiment de linie.

Lupta aveau s'o înceapă cei din partea stânga. Dar aceștia având să facă drum lung, până să ocolească pe departe satul, au întârziat.

Dorobanții din Dolj, cei din dreapta, au tot așteptat s'audă tunul la stânga, în dosul satului, ca să se asvirlă pe Turci. Căci așa era porunca, să nu dea navală spre sat până n'or auzi tunul în dosul satului. Neauzindu-l însă, din pricina întârzierii dorobanților brăileni, au gândit că poate tunul a dat semn de începere și ei nu l-au auzit. În credința aceasta, au întântat prea tare și de-odată s'au pomenit în focul Turcilor.

Îndată ce i-au zărit pe ai noștri, Turcii au început să bată cu tunurile în ei. Doljenii n'au răspuns, ci dându-se puțin îndărăt

s'au adăpostit într'o vâlcea și nu știau ce să facă. Se mirau, că nu aud tunurile românești, nici la mijloc pe șosea, nici la stânga.

Cei din stânga, cum am spus, au întârziat, căci aveau de făcut un drum lung și anevoios. Cei din mijloc, au pornit însă iute. S'au desfășurat pe șosea în chip de ochitori, Mehedințenii în frunte, Argeșenii pe urmă, ear îndărăt în șiruri de navală oștenii de linie. Ei, cu tunurile gata să bată, au tot întântat; au ajuns până în marginea satului, dar n'au văzut măcar un fes turcesc. Din pricina aceasta ei n'au tras că tunul, căci n'aveau în cine, și nu puteau să bată ca să nu încurce pe ai noștri pe cei din dreapta și din stânga, cari ar fi crezut, auzind tunurile, că s'a început lupta. Și afară de aceasta, toți aveau porunca să nu intre în foc, până n'or auzi tunul nostru la stânga.

Intr'un târziu l'au auzit.

Brăilenii și Râmnicenii, îndată ce-au ajuns în dosul satului au fost văzuți de Turci cari au început să-i trăsnească. Tunurile noastre au început să răspundă și toată dorobanțimea s'a asvirlit spre Turci.

Când au auzit tunul, Mehedințenii de la mijloc au navalit pe șosea spre redutele turcești, în pas alergător. Toți într'aceeasi vreme cei din dreapta, Doljenii, cari atâta așteptau, ieșiră din vâlcea și o luară la fugă cu baionetele pe pușcă spre redute.

Isbiți din trei părți, Turcii din Nazir-Mahala n'au așteptat lupta cu baionetele; ieșiră sat și de prin șanțuri cu multă grabă în mare neorânduială, apucându-o la fugă spre Vidin. Doljenii au fost cei dintâi ce au intrat în sat și prin redute, îndărăt spre stăpânire, implantând pe ele steagul românesc, mentului întâi de dorobanți. Au găsit în sat corturi, haine, plumbi, ghiulele, puștițe ale Turcilor. Numai tunurile răscăpat Turcii ducându-le cu ei.

Lupta însă nu era sfârșită. Turcii din Vidin auzind tunurile, au ieșit din cetate ca să vie întru ajutor celor din Nazir-Mahala.

Dar ai noștri de peste Dunăre, Calafat i-au văzut. Și i-au lăsat să se desfășoare pe lângă sat, și când i-au văzut ajunși într'un loc neted, au început să-i bată cu tunurile. Batalioanele turcești s'au zăpăcit, căci se, dar mergeau înainte. În drum au fost însă întâmpinate de cei ce fugă din Nazir-Mahala și atunci făcându-și totii să s'au întors, și au rupt-o cu toții spre Vidin.

Regimentele noastre intrară prin cetate cucerite și și așezară tunurile prin în locul celor turcești și începură să acum de-adreptul în cetatea Vidinului, se vedea la vr'o câți-va chilometri

Festivitățile de instalare ale Protopresbiterului Buziașului Ioan Păpa.

Opidul Buziaș, acum sediul protopresbiterului, ca loc de băi, avut-a multe și festivități, dar festivitățile bisericești, ca instalarea protopresbiterului Ioan Păpa, de când există constituția noastră bisericească, n'a avut.

Clerul, învățătorimea și poporul, până la mijlocul școlii române, în număr foarte mare, în entuziasm și cu demnitate au participat la fața locului actul de instalare; frații Buziașeni la îndemnul ce li-a dat, au făcut tot ce numai s'a putut, dar haricul lor învățator Ioan Ciurciu, a avut în toate mâna dreaptă a căpeteniilor inițiatori.

Biserica era frumos decorată; de-așezat porții dinspre mează noapte, pe care era publicul, era inscripționată: *Bine ați venit*, iar la poartă dinspre apus, pe unde intrat noul mire al ei, era inscripționată: *bine ești căutat cel ce vine întru numele Domnului*.

Școala era decorată cu portretul Prea Săle D-lui Episcop Nicolae Popea sfântor girlandă mare de verdeață cu inscripționată: *Văzu-m lumina c a adevărată*.

Tot Buziașul era în plină serbătoare.

Conform programului, Duminică la 6 1/2 dimineață, imponentul banderiu de cămăruș și peste 80 de trăsuri pleacă spre locul de întimplare a comisariatului consistențial Dr. George Popoviciu și a protopopului Ioan Păpa și la 8 oare ajung în comuna Buziaș ca protopresbiterul, *Sinersig.* După aci, publicul dinspre Buziaș, cât și preoții onorați domni Protopresbiteri amintiți, încep de vestitul chor al Lugojenilor, sau cum-l-am mai numi al lui Vidu, veniți din Lugoși, cari în calea lor au fost întimplați și de chorul plugarilor din Hodoș, protopresbiterul Aurel Drăgan, într-o frumoasă vorbire salută pe comisariatul consistorial și pe noul protopresbiter, la care salutare, comis. consist. a răspuns cu cuvinte mulțămire.

Se pune apoi cortegiul în mișcare spre Buziaș în ordinea de mai înainte, luând locul al doilea careta în care se aflau: comisariatul consistențial cu noul protopresbiter.

Instalarea în Buziaș a fost imponentă. Grupul de public în toate colțurile străzii principale, care duce la biserică, ferestrele casei îndesate de privitori. Cortegiul a trecut printre spălările de pompieri veterani, români și germani, școlarii și scolaricele peste 300 la număr din comuna Buziaș, Racovița și Silagiu și printre banda de instrumentale de băieți, cari au intrat marșul *„Deșteaptă-te Române”*, toți în forme frumoase.

La fața bisericii era postat chorul vocal al plugarilor din Hodoș cu vrednicul conducător, învățatorul George Crăciun, saluând cu o cântare prea frumoasă, pretegeștii preot local, părintele Nicolae Popoviciu, cu o cuvântare foarte potrivită salutată pe noul mire al bisericii. După au fost salutați în numele școlarilor și plugarilor prin drăgălașa fică a învățatorului Ciurciu predându-l un frumos buchet de flori. Părintele protopresbiter a rămas emoționat, iar după acestea s'a făcut intrarea în biserică, dar numai pe lângă biserică, deoarece ce nici o biserică mult spațioasă n'ar fi putut cuprinde atâta

S'a început apoi sf. liturgie pontificală de Prea On. dn. comisariatul consistențial, condus de părintele protopresbiter Ioan Păpa, protop. Aurel Drăgan și de preoții: Nicolae Popoviciu, din loc, Ioan Barbos din Lugoși, Ioan Chiriac din Cheveș, Ioan Gherga din Iclod și simon diacon Dure din Lugoși. Cântările bisericești le-a executat chorul Lugojenilor condus de dl Vidu stricând admirațiunea publicului, cum numai chorul Lugoșului, al lui Vidu poate să facă. La momintele principale ale sf. liturgiei, societatea militară română a dat salve de puscătură.

După priceasnă, cap de operă, dl comisariatul consistențial, după ce citește actele bisericești referitoare la actul de instalare, ține în fața publicului o predică, în care numai un protă ca al Lugoșului, care prin care introduce pe noul protopresbiter, predându-i gramata arhierescă și gramata bisericească lângă învățătorii întemeietorii pe învățătorii apostolilor. Din cuvântare, care s'ar putea să fi publicată în „Diaceșan”, întreg publicul, cler, învățătorime, inteligență și popor au luat și ei o mare mulțămire și toți, cari au participat și pătruns, s'au întors acasă cu

simțăminte mai religioase, cu mai multă credință în puterea bisericii pentru prosperarea neamului nostru. Poporul a erupt în „să trăiască”, când dl protopop a primit însemnările din mâinile comisariatului consistențial. La această cuvântare a răspuns apoi dl protopop Ioan Păpa în cuvinte foarte alese, cu voce puternică și cu demnitatea recerută, asigurând pe toți, că și va implini chemarea după toate așteptările bisericii sale Poporul a erupt în „să trăiască”.

După liturgie ambii protopresbiteri au făcut vizite la onorații din loc, iar după aceea imediat a avut loc în salonul de cură al băilor, prezentarea înaintea noului protopresbiter a clerului și a învățătorimii sub conducerea dlui Drăgan, comitetul parohial și economii sub conducerea episcopului din Vucova.

Banchetul a avut loc în pavilionul băilor la 2 și jum. p. m., la care au luat parte 10 persoane, între cari și fibrișul Iosif Unger, un angloist loial și drept, care și la întimplare a luat parte, protopopul rom. catolic, secretarul domeniului religios Szűrű notarul comunal etc.

Toastul prim l'a ținut comisariatul consistențial pentru Monarch al doilea protopopul Păpa pentru P. S. Sa dl Episcop, al treilea adm. Drăgan pentru comisariatul consistențial, apoi Ioan Marcu pentru protopopul Păpa, Inv. Ioan Ciurciu pentru Drăgan, adv. Ioan Nedelcu pentru oaspeții străini, adv. Pavel Jurma pentru preoțime și învățătorime, apoi secretarul Szűrű mulțumind pentru atențiunea dată oaspeților.

Toate toastele au fost întimplinate din partea corului Lugoșian cu „Mulți ani”.

Telegramele sosite la adresa instalatului protopop s'au citit la banchet prin dl Ioan Marcu. Din Caransebeș au telegrafat dnii: Ilie Curescu și Patriciu Drăgălină, din Măhadia, unde a fost până acum protopopul, din Bozaviciu, din ambele aceste locuri telegramele acoperite cu mai multe subscrieri. Din Bocșa dela dnii Dr. Ștefan Godean, jud. reg., Dr. Aurel Oprea și Ioan Budințean, avocați; tot din Bocșa Mihai Panajot, director de bancă; din Reșița: preotul David Terfloga, din Orșova: familia Magdescu, din Lugoși: adv. Proștean, din Verșet: adv. Dr. Teșneag, din Nicolini: preotul Anton Popoviciu, din Cernăuți: teologul absolut Dimitrie Cioloca.

Seara la 8 1/2 oare a avut loc concertul dat de chorul mixt al plugarilor din Hodoș sub dirigența vrednicului învățator George Crăciun. Punctele din program au fost pe deplin executate și respălitite din partea publicului cu frenetice aplause. După concert a urmat jocul până în zori de zi.

Nu pot încheia acest raport, fără a constata, că laudatul cor al Lugojenilor, precum și cel din Hodoș, au contribuit mult la înălțarea festivităților, iar fruntașii noștri bărbai Lugoșeni: Dr. Ștefan Petroviciu, Dr. George Dobrin, Dr. Dem. Florescu, cari au participat cu corul la instalare, au dovedit, că sunt vrednici de iubirea și încrederea Românilor. A mai făcut bună impresiune participarea d-lui protopop Ioan Păpa și d-lui așez. cons. Traian Barzu și a d-lui profesor și redactor Dr. Petru Barb.

Onoare lor!

D-zeu bunul să ajute noului protopresbiter Ioan Păpa, bărbat în floarea vieții, cu ambițiune și frumoase aspirațiuni, să ridice — precum festivitățile de instalare au ridicat — prestigiul bisericii și neamului nostru din părțile Buziașului spre folosul tuturor și mângâierea sa proprie. Amin!

Unul care scrie adevărul.

Răsboiul buro-englez.

În vreme ce ostirile engleze pretutindenea merg înainte, fără vr'o piedecă mai mare, fiindcă Buriții înadins nu vreau să intre încă într'o luptă nouă cu Englezii, până-ce nu se știu la un loc de tot adăpostit, o parte din armata generalului englez Buller earăși a pășit-o. O trupă de-a lui adevărat trimisă ca să spioneze locurile: a fost atacată de câțiva Buriți, cari au nimicit dintre Englezii o întregă companie, așa că abia câțiva inși au putut scăpa cu viața.

Așa se vede, că Buller nu e în stare să țină rânduială în ostirea sa și nu știe să-și învețe nici pe oficerii săi la chibzuință.

Abia acum, târziu deja — după-cum spune o telegramă — s'a trezit și generalul Buller să înștiințeze trupelor sale, că o nouă trupă de Buriți din Transvaal a năvălit în Natal și a ocupat Laing-nekul.

După știrile din Pretoria, Buriții au hotărât să se apere aici până la cea din urmă picătură de sânge. Comandantul lor, Bota, despre care Englezii scosesea veste că a fost prins, a strâns oștire multă acolo și a întărit bine orașul.

Londra, 24 Mai. Buriții s'au ciocnit cu Englezii lângă Nebtu. Lupta, care a fost destul de aprinsă, s'a sfârșit cu înfrângerea Englezilor; ei au perdut 9 morți iar răniți sunt 13.

Noutăți

Arad, 25 Maiu 1900.

La loteria pentru Casa națională din Sibiu se pot câștiga: o foarte frumoasă garnitură de masă cu o jardiniere mare, 2 jardiniere laterale, 2 platouri pentru bomboane, 2 girandole și 12 tacâmuri complete, toate de argint, în preț de 10.000 coroane; o broșă și cercel de briliante, în preț de 3000 coroane; o garnitură de argint pentru teș și cafea, cu masă în preț de 1000 coroane; 2 girandole de argint, în preț de 1000 coroane; o agrafă, un colier brațete, broșe, corfiș, fiecare în preț de 500 coroane; brațete, broșe, o corfișă de argint suflată cu aur, o jardiniere aurită, un orologiu și lanț de aur pentru bărbai, 2 orologi și lanțuri de aur pentru femei, fiecare în preț de 200 coroane; 4 corfișe, 2 părechi de sfesnice, 2 doze pentru ținut zăharu', 2 țigăre în etuiuri, toate de argint, fiecare în preț de 100 coroane, și încă o mulțime de alte obiecte (doze, broșe, brăne, ace de cravată, brațete, etc), fiecare în preț de 50-100 coroane. Terminul sortirii câștigurilor e 31 Maiu st. n. Locuri se capătă la biroul Asociațiunii în Sibiu și eventual încă la câte-va bănci și librării românești. Un lot, cu care se poate câștiga câștigul principal de pildă, în valoare de 10.000 coroane, costă numai 1 coroană.

Un oficer de poliție în temniță. Înainte cu câți-va ani, un cavaler anume Keller Elemér ducea marele rol de oficer de poliție la orașul liber-regesc Arad, unde, sigur, pe mulți o fi reglementat, dar pe sine însuși nici odată nu s'a știut. Din acest post a fost alungat, și pentru multe escrocherii, iregularități și defraudări a fost urmărit de mâna legii, care până acum, oricât l'a curetat, nu l'a putut da de urmă. Acum însă a fost prins în Sorokvár, și în stare cea mai desolată a fost escortat la Arad și așezat în temnița de aici. E abia de 42 ani.

Plăsurii. Din Comoriște (Banat) ni-se scrie o lungă corespondență plină de jalbe în contra învățatorului de-acolo. Estragem din ea următoarele: Incântat de rezultatul și de farmecul, cu care s'a produs în seara de Sf. George corul vocal din Cacova (100 coriști) sub conducerea tinărului și hariculului învățator de-acolo dl Cioc, — un 8-ran din Comoriște s'a gândit, — ascultând acel concert, — la comuna sa natală, unde înainte cu câți-va ani, și-au ales și ei un învățator (dintre trei concurenți) în persoana d-lui Aleza Jian, care li a făcut atunci promisiuni, că va avea priceperea și inima bună pentru a le instrui și conduce corul, ce exista și atunci, la alegerea lui. Comoriștenii însă au rămas — zice — numai cu promisiunile. Ba încă și mai rău. Căci învățatorul Jian, îndată ce a venit în comună, s'a pus pe lucru să desființeze corul, în loc să l'ridice și să-l conducă la bun sfârșit. Văzând aceasta oamenii, și deosebit coriștii, s'au mâhnit foarte. Fără cor însă dinșii n'au vrut să rămână. S'a ales unul dintre coriști, Bucur Miu și acesta a condus și conduce corul. La Paștile din 8-tan însă dirigentul Miu a trebuit să fie în Chereștea, unde el instruisese un cor nou, și astfel coriștii comorișteni au rugat pe dl învățator Jian să-l conducă dînsul, cel puțin de astă dată, la sfele serbătorii. N'a vrut să-o facă nici aceasta dl învățator Jian. —

Pe lângă toate piedecile ce l'a-au pus însă, corul nostru, mulțămîtă preotului nostru Ioachim Dabici, există încă și azi. Ne pune pe gânduri acum numai faptul, că bunul nostru preot, care până acum a fost inima noastră, e pe cale de a se duce dela noi în altă parohie. Bun cum este însă, dl părinte vrea să ne lase corul asigurat și pe temeiul solid. Ni-a prelucrat un proiect de statute și astfel în Duminica Tomii, după sf. liturgie, la care a cântat corul nostru vocal, dînsul ne-a întrunit în mare număr la casa comunală, unde ne-am constituit în bună înțelegere și pe temeiul statutelor. Învățătorul nostru nici nu s'a arătat între noi nici la această constituire. Ceea-ce acum mai ales ne pune pe grijă este, că și dirigentul nostru Bucur Miu, care de 6 ani conduce corul fără nici o remunerație, anul acesta a fost asetat, deși de două-ori a fost găsit neapert pentru miliție, și astfel îl perdem și pe dînsul. Nu știm ce se va alege atunci de corul nostru. — Tot cam în acest chip suntem noi de nemulțămîți cu dl învățator și în școala și în biserică; ear' școala de repetiție, deși e obligat, nici nu vrea să-și ia are, ce-l drept, oameni fruntași, cari îl spriginesc și ei în lucrurile neplăcute nouă, și aceștia îl „laudă” chiar prin noi. — Noi însă cu dragoste îl sfătuim pe dl învățator Jian: să-și lase năravul de până acum; să-și facă datornițele de învățator cu trudă și desinteresare, și atunci noi Comoriștenii cu toții îl vom lauda și îl prețui. Altfel, înzădar îl laudăm prin noi neamurile sale, câtă vreme noi mai bine îl cunoaștem și știm cum este. —

Un Comoriștean.

Noul notari români. Zilele trecute s'a ținut aici examenul de notari comunal și 8 candidați din comitatul Aradului. Șeșase inși au trecut examenul cu succes, ear' doi au să-și cerce norocul altădată. Intre cei șeșase cu diplomă, trei sunt Români. Romul Popescu din Nadăș, Sever Mateș din Făkert și Dușan Crădigați.

Căsătoriile la Români bucovineni. Foia „Deșteptarea” din Cernăuți scrie următoarele: Români noștri se însoară foarte des cu copile din neamuri străine, adevăc cu Rușii, Polece, Nemțoaica, ba chiar și cu Jidance eară copilele noastre sunt silite a merge și ele după străini. Aceasta este o mare primejdie pentru neamul nostru. Cine se încurcă cu străinul, acela nu mai are noroc în casă. Copiii se cresc în limbă străină și se perd pentru neamul nostru. Pe de altă parte trece și averea românească în mâinile veneticiilor. Este așadar datoria fiecăruia din noi a ne feri de căsătorii cu străini. O casă, în care se bagă străinul, e păngărită. Avem o mulțime de dovezi, cari ne arată că aproape totdeauna astfel de căsătorii sunt cele mai nenorocite.

Posta redacției.

George Bou, Jabuca. Se înțelege, că posesiile populare le publicăm cu plăcere. Așa și pe ale D-Tale, îndată ce le vine rîndul.

Tosa Voicău, Pustiniș. Trimite-ne posesii auzite din popor.

P. Dirlea, B. Ineu. Să vedem totău articolul.

ULTIME STIRI.

Manifestul Ligei.

Comitetul central al Ligei din București a scos un manifest, prin care denunță lumii culte prigonirile și nedreptățile ce se fac Românilor din Ungaria din partea autorităților ungurești. Insistă deosebi asupra afacerii cu fondul lui Iancu și cu prigonirile pentru încoronarea mormântului marelui nostru erou și a prigonirilor îndreptate contra dnii Dr. Vasile Lucaciu.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

428 8-43

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de explozivi; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Declușări se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontol.

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 ani.

Nu cumpat înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipes de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5%,

pe lângă amortisare corespunșătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220-8

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Cercati și Ve veți convinge!!

Că în „PRAVALIA“ ce și-a deschis Fabrica insoțirei călțunarilor din Arad în palatul „Minoriților“ strada bisericii (Templom-uteza.) Veți găsi tot felul de ghete trainice, de cali tate excelentă, fason elegant și cu prețuri ieftine încât on. public nu mai este expus se cumpere cu bani scumpi fabricațiuni slabe din străinătate.

Asortiment bogat de papuci plūs, pentru dame.

Comandă după măsură se primesc și se execută prompt.

Ne rugăm pentru spriginul binevoitor al On. public, pentru ca să putem valora această nisuință a noastră și ca în acest chip să fie ajutați micii industriași ai orașului nostru.

Cu toată stima;

431 7-

Direcțiunea insoțirii.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

1.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practie în cause administrative. Prețul	— — — — —	„	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	— — — — —	„	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	— — — — —	„	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățianu, prețul	— — — — —	„	2.—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holzendorf, de T. Păcățianu —prețul	— — — — —	„	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	— — — — —	„	2.50
7.) „Războiul pentru neastărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	— — — — —	„	1.20
Prețul „Coroanei“	— — — — —	„	1.60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truța — prețul	— — — — —	„	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul	— — — — —	„	1.—
10.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	— — — — —	„	3.60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț:	— — — — —	„	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț.	— — — — —	„	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț	— — — — —	„	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul	— — — — —	„	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	— — — — —	„	—

La comanda să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.